

2001000104020014
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (SECOND YEAR)
(FOURTH SEMESTER)
NATURE FORM & SIGNIFICANCE OF SOCIAL AND
ECONOMIC LIFE IN INDIA – II-LEVEL 2

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (SECOND YEAR) (FOURTH SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **NATURE FORM & SIGNIFICANCE OF SOCIAL AND ECONOMIC LIFE IN INDIA – II-LEVEL 2**

c. Subject Code No : **2001000104020014**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (અ) નીચે આપેલા બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો

10

Answer the multiple choice questions

1. નીચેનામાંથી કયો શિક્ષણનો હેતુ છે

એ. વ્યાવસાયિક હેતુ

બી. નૈતિક હેતુ

સી. પૂર્ણ જીવન નું ધ્યેય

ડી. આપેલા તમામ

Which of the following is purpose of education

A. commercial purpose

B. moral purpose

C. the goal of a full life

D. all given

2. પ્રાથમિક શિક્ષણમાં સ્થગિતતા એટલે

એ. દાખલ થયાના એક બે વર્ષમાં શાળા છોડી દેવી

બી. એકજ વર્ગમાં વારંવાર નાપાસ થવું

સી. શિક્ષકો નો અભાવ

ડી. એ અને બી

Stagnation in primary education means

- A. leaving school within one or two year of admission
- B. frequent fail in the same class
- C. lack of teacher
- D. a and b

3. દુ થી ૧૧ વર્ષ ના વયજૂથ માં ધોરણ ૧ થી ૫ માં નોધાયેલા બાળકો નું પ્રમાણ એટલે

એ. કુલ પ્રવેશ ગુણોત્તર

બી. શિક્ષક વિદ્યાર્થી ગુણોત્તર

સી. કુલ ગુણોત્તર

ડી. આપેલમાંથી એક પણ નહિ

the proportion of children register in std.1 to 5 in the age group of 6 to 11 years is

A. total enrolment ratio

B. teacher-student ratio

C. total enrolment

D. not any one from given

4. સામાન્ય રીતે નિરક્ષર અને ગરીબ કુટુંબ માં બાળકોની સંખ્યા

એ. વધુ હોય છે

બી. ઓછી હોય છે

સી. મધ્યમ હોય છે

ડી. આપેલ માંથી એકપણ નહિ

The number of children in a generally illiterate and poor family

A. there are more

B. there are less

C. are moderate

D. not any one from given

5. નીચેના માંથી ભારત માં ગરીબી નિવારણ વ્યૂહરચના નો મુખ્ય મુદ્દો કયો છે

એ. ઝડપી આર્થિક વિકાસ

બી. આર્થિક અસમાનતા માં ઘટાડો

સી. રોજગારી લક્ષી આયોજન

ડી. આપેલા તમામ

Which of the following is the main point of poverty alleviation in India

A. fast economic development

B. decline in economic inequality

C. employment oriented planning

D. all given

6. BPL નું પૂરું નામ

એ. Below poverty line

બી. Basic poverty line

સી. Base poverty line

ડી. Basic poverty level

Full form of B.P.L

A. Below poverty line

B. Basic poverty line

C. Base poverty line

D. Basic poverty level

7. રોજગારી લક્ષી આયોજન નીચેના માંથી કોની સાથે સંકળાયેલ છે
 એ. શ્રમ પ્રધાન ઉત્પાદન પદ્ધતિ
 બી. શ્રમ પ્રધાન કાર્યક્રમો
 સી. નાના અને ગૃહ ઉદ્યોગો ની સ્થાપના
 ડી. આપેલ તમામ
 employment oriented planning is associated with which of the following
 A. labor oriented production method
 B. labour oriented programs
 C. establishment of small and home industries
 D. all given
8. આર્થિક સુધારણા ના પ્રથમ દસકા માં ગરીબીના પ્રમાણ માં કેટલો ઘટાડો થયો હતો
 એ. ૧૦ % થી વધુ
 બી. ૧૫ % થી વધુ
 સી. ૫ % થી વધુ
 ડી. ૮ % થી વધુ
 how much poverty was reduced in the first decade of economic reform in India
 A. more than 10%
 B. more than 15%
 C. more than 5%
 D. more than 8%
9. નીચેના માંથી કયું ભારત માં નિરક્ષરતા નું કારણ છે ?
 એ. ગરીબી નું ઊંચું પ્રમાણ
 બી. વસ્તીવૃદ્ધી નો ઊંચો દર
 સી. ગરીબો માટે તકો નો અભાવ
 ડી. આપેલા તમામ
 Which of the following is the reason of illiteracy in India
 A. high levels of poverty
 B. High rate of population growth
 C. Lack of opportunities for the poor
 D. All given
10. બીજી પંચવર્ષીય યોજના ની શરૂઆત ક્યારે થઈ હતી
 એ. ૧૯૫૧
 બી. ૧૯૫૬
 સી. ૧૯૬૬
 ડી. ૧૯૫૦
 When did the second five year plan start?
 A. 1951
 B. 1956
 C. 1966
 D. 1950

Fill in the blank

1. _____ પાયાના શિક્ષણ ના પિતા તરીકે ઓળખાય છે
_____ known as the father of basic education
2. ગરીબી રેખાનો ખ્યાલ સર્વ પ્રથમ _____ માં રજુ થયો
The concept of poverty line was introduced first in _____
3. આયોજન પંચ ની રચના _____ ના અધ્યક્ષ પદ હેઠળ થઇ હતી
The planning commission was formed under the chairmanship of _____
4. ૧૯૫૧ થી _____ પંચ વર્ષીય યોજના ની શરૂઆત થઇ હતી
_____ five year plane was started from 1951
5. માધ્યમિક શિક્ષણ પંચ ની રચના _____ વર્ષ માં થઇ હતી
The secondary Education commission was formed in the year _____

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો

10

Answer the following questions briefly

1. આર્થિક આયોજન એટલે શું ?
What is economic planning?
2. ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે પ્રવર્તતી ખામીઓ દર્શાવો
mention the drawbacks prevailing in the field of primary education in India
3. સાપેક્ષ ગરીબી એટલે શું ?
What is relative poverty?
4. નિરક્ષરતા એટલે શું ?
What is illiteracy?
5. પ્રતિકુળ માનવ વલણો માટે જવાબદાર કારણો દર્શાવો.
Indicate reasons responsible for adverse human attitude.

- Q.3** અ) ભારતીય આયોજન ની સિદ્ધિ ઓ ની ચર્ચા કરો **6**
Discuss achievement of Indian planning
- બ) ભારતમાં ગરીબીના કારણો સમજાવો **7**
Explain reasons of poverty in India

અથવા

OR

- ગરીબી એટલે શું ? ભારતમાં આયોજન કાળ દરમ્યાન ગરીબી નિવારણ માટે લેવામાં આવેલા પગલા ની સમીક્ષા કરો **13**
What is poverty? review the steps taken to eradicate poverty during the planning period in India
- Q.4** ટૂંક નોંધ લખો [ગમે તે બે]: **12**
Write a short note [any two]:

1. ભારતીય આયોજનની ખામીઓ
Limitations of Indian planning
2. ગ્રામીણ દેવાદારી
Rural indebtedness
3. ભારતમાં સ્ત્રી શિક્ષણ ની જરૂરિયાત
Need for female education in India
4. ગરીબી ના નિર્દેશકો
Indicators of poverty.

*****